

Les pàgines on Joaquim Aleixandri comença el seu relat sobre les setmanes de revolució a Caldes de Malavella.

Dies de revolució

COMITÈS ANTIFEIXISTES. Com era per dins un comitè antifeixista? Les memòries d'un republicà de Caldes de Malavella, Joaquim Aleixandri, ens acosten a les organitzacions protagonistes de l'esclat revolucionari en les primeres setmanes de la Guerra Civil a Catalunya, ara fa 70 anys.

LES IL·LUSTRACIONS D'AQUEST REPORTATGE HAN ESTAT CEDIDES PER TERESA ALEIXANDRI, PACIÀ DILMER, ANTONI VILÀ, ENRIC CASANOVAS, CONSOL GARCIA I ELS ARXIUS MUNICIPALS DE CALDES DE MALAVELLA I CASSÀ DE LA SELVA.

CARLES RIBERA

A mitja tarda del 17 de juliol de 1936 l'exèrcit espanyol es rebel·la al Marroc contra la democràcia republicana. Dos dies després, el diumenge dia 19, la insurrecció és esclafada a Barcelona, i a tot Catalunya, amb la participació decisiva de les organitzacions anarcosindicalistes. Els carrers són del poble: comença la revolució. Durant un parell de mesos llargs, tot i l'esforç de la Generalitat per recuperar el control de la situació, el poder efectiu al territori resta en mans dels anomenats comitès antifeixistes, organitzacions armades impulsades per la CNT-FAI i integrades majoritàriament per obrers i camperols, que en els municipis esdevenen amos i senyors de la situació. Aquesta és l'arxiconeguda història general d'aquells dies. Però, com va ser, vista per dins?

Les memòries fins ara inèdites de Joaquim Aleixandri, integrant d'un d'aquests comitès antifeixistes, el de Caldes de Malavella, fan possible un acostament total, tot i que subjectiu, a aquells moments d'utopia igualitària, de somnis de llibertat, però també de disputes fratricides i violència desfermada. El cronista de la història és un simple militant republicà d'aleshores 30 anys que es converteix en el secretari del comitè del seu poble. Les primeres ratlles del seu relat, escrit vint anys després, a l'exili francès, fan arrencar aquesta història en el mateix inici del conflicte.

La revolució al poble

DIUMENGE, 19 DE JULIOL

«Com va començar el 19 de juliol a Caldes? Poc més o menys com als demés pobles. Sabíem que es preparava quelcom, però nosaltres, que no érem conspicus, no sabíem què. Quan, des de la Ràdio, si mal no recordo, en Miravittles va començar a parlar i sentíem, de tant en tant, els espetecs dels fusells, a dir veritat, com que érem lluny de Barcelona, no ens va, de moment, causar gaire emoció. Però quan, per telègraf, vam rebre l'ordre de vaga general de ferrocarrils i de privar tota circulació de trens militars no decidida pel comitè de ferrocarrils, vàrem veure que la cosa